

Martinus

www.martinus.hu

a Szombathelyi Egyházmegye havilapja

XI. ÉVFOLYAM 8. SZÁM • 2018. AUGUSZTUS • ÁRA: 200 FT

„Fontos a ti hozzájárulásotok,
amellyel a családokat segítitek
a kisgyermek, a gyermekek
és a fiatalok nevelésében.”

(Ferenc pápa a cserkészekhez)

**Cserkészmúlt és jelen
a Szombathelyi
Egyházmegyében**

2-3. oldal

A pápa kiváltságai

Déri Péter atya írása

7. oldal

**Egy látszólagos
ellentmondás margójára**

Dr. Széll Kálmán gondolatai

10-11. oldal

Cserkész múlt és jelen a Szombathelyi Egyházmegyében

Az 1908-ban lord Robert Baden-Powell által alapított cserkészmozgalom már az 1910-es években megjelent Magyarországon, s 1912-ben a Magyar Cserkészszövetség is létrejött. A cserkészlet lelkes támogatója és elterjesztője Sík Sándor piarista pap, tanár és költő volt, aki a Cserkészinduló szövegét is írta, valamint Karácsony Sándor pedagógus, filozófus.

Itt, Nyugat-Magyarországon az első csapatok 1920-ban alakultak meg, létrehozva a Nyugat-Magyarországi Cserkészszövetséget, mely két év múlva egyesült a Magyar Cserkészszövetséggel, s a továbbiakban annak III. kerületeként működött, illetve működik jelenleg is. Annak idején a csapatok zöme iskolák mellett jött létre, elhivatott tanárok vezetésével, de voltak csapatai az ipartestületeknek, legényegyleteknek, MÁV-nak, GySEV-nek is, sőt még a sopronkőhidai fegyintézetben dolgozók gyermekeinek, vagy a Sopronban működő siketnéma intézetnek is. A cserkészlet kezdetben a 10-18 év közötti fiataloknak szólt, de hamar alakultak kis-cserkész csapatok is a 6-10 éveseknek és öregcserkész csapatok a 18 év felettieknek, majd leánycserkész csapatok is. Népszerűségére jellemző, hogy egy év alatt 24, 1930-ra pedig több, mint 50 csapat volt a kerületben.

A megalakuló szövetségnek olyan jeles támogatói voltak, mint gróf Mikes János püspök, akinek birtokain számos cserkész tábor valósult meg vagy gróf Almássy László, aki maga is cserkész tiszttel volt.

Szombathelyen közadakozásból egy cserkész ház is épült, mely az akkori Cserkész utcában állt, átépített maradványa ma a Szent László király utcai elhagyott EPCOS telephelyen található.

A cserkészévként csúcspontjaként a csapatok nyáron táborozni mentek 10-14 napra. A csapattáborok mellett időnként nagyobb táborok is voltak. 1920 nyarán 19 csapat, illetve 553 cserkész részvételével került megrendezésre Tapolcán az első kerületi nagytábor. 1926-ban közel 500 fő vett részt a kerületből Megyerén a Nemzeti Nagytáborban, ahol 8.000 cserkész táborozott együtt. 1933-ban pedig a Gödöllőn megvalósult világcserkész találkozón 30.000-en táboroztak együtt a világ minden részéről.

Magyarországon a cserkészlet 1947-ig működhetett, akkor a kommunista diktatúra beolvasztotta a megalakított Ma-

gyar Úttörők Szövetségébe, de illegálisba vonulva tovább működött a katakombákban cserkészlet keretein belül, illetve a külföldre emigrált magyarok által megalakított Külföldi Magyar Cserkészszövetség ápolásában.

Az 1948 és 1988 szeptembere közötti negyven esztendőben Magyarországon nem lehetett nyilvánosan beszélni a cserkészetről. Az 1948 előtt fogadalmat tett cserkészek közül sokan a cserkészlet betiltása után is igyekeztek fogadalmukkal a szívükben élni. Ennek köszönhető, hogy az újrakezdéskor sok százan lelkesen kapcsolódtak be az újjáéledő cserkészletbe. 1988. december 7-én Péntek Tibor és dr. Sárny Ferenc öregcserkész-találkozót szervezett, majd 1989 januárjában megkezdődött a kerület újjászervezése. Nagy esemény volt a kerület életében az április 30-án Nemesgulács mellett, a Szent György-hegyi kápolnánál megtartott első fogadalomtétel, amikor is a 349. Szent György, a 79. Festetics és a 379. Feltámadás cserkészcsapat jelöltjei tettek cserkészfogadalmat. Közben folyt a csapatok megalakulása, és újabb fogadalomtételre került sor. Ősszel elindult a módszeres vezetőképzés. Az újjáalakulás hetedik évében már 30 cserkészcsapat működött a kerület 24 településén.

1991 eseménydús és felejthetetlen év a kerület életében. Augusztus elején két cserkész vett részt a kerületből a Dél-Koreában megrendezett 17. Cserkész-világtalálkozón (dzsemborin), ahol is 44 év után újra magyar cserkészek jelentek meg. Ugyanezen év augusztusában Szent II. János Pál pápa látogatott el Magyarországra, Szombathelyen 700 cserkész készült a nagy eseményre.

1993-ban elindult a felkészülés a Gödöllőn tartott világdzsembori 60. évfordulóját ünneplő emléktáborra. A kerületből 89 cserkész – Hétforrás-altábor – vett részt Husz Endre cserkész tiszttel vezetésével.

1996-ban Ópusztaszeren, a honfoglalás 1100. évfordulóján megrendezett táborban 1100 magyar és külföldi magyar cserkész vett részt. 1998-ban a pákozdi nagy hadijátékon is szép számmal képviseltette magát a kerület.

2006-ban Döbröntén 130 cserkésszel tartottuk első kerületi nagytáborunkat, majd ezt követte 2016-ban a szombathelyi Szent Márton nagytábor, 400 résztvevővel.

(Felhasznált irodalom: Jubileumi Emlékkönyv. A Magyar Cserkészszövetség III. Kerülete, Szombathely, 1995.)

Martinus
www.martinus.hu
a Szombathelyi Egyházmegye hivatalos lapja

Főszerkesztő: Ipacs Bence • **Szerkesztők:** Déri Péter, H. Pezenhófer Brigitta, Kovács József, Molnár Péter, Salamon Viktória, Teklits Tamás • **Nyomdai kivitelezés:** Nyomdai ötletek Kft. (7100 Szekszárd, Ybl M. u. 3.) • **Felelős vezető:** Jankovics Zoltán • **Kiadó:** Martinus Könyv- és Folyóirat Kiadó (9700 Szombathely, Berzsényi Dániel tér 3.) • **Telefon:** 94/513-191 • **E-mail:** info@martinuskiado.hu • **Internet:** www.martinuskiado.hu • **Felelős kiadó:** Teklits Tamás igazgató • **ISSN 2060-145X** • Az újságban található cikkek a forrás megjelölésével szabadon felhasználhatók.

Az Egyházmegyénk területén tevékenykedő cserkészcsapatok a Magyar Cserkészszövetség III. – Nyugat-magyarországi – Kerületéhez tartoznak. Magyarország összesen tíz cserkészkerületre van felosztva, a III. Kerület Vas, Zala és Győr-Moson-Sopron megye területét fedi le. A régió több városában is megtalálhatóak vagyunk, vessünk is egy pillantást cserkészcsapatainkra, csapatszám szerinti növekvő sorrendben.

50. Hunyadi (Szombathely)

A Premontrei Rendi Szent Norbert Gimnázium nagy múltra visszatekintő cserkészcsapata, 1920-ban alapították az iskola szerzetes tanárai. Tagjai főleg a gimnázium jelenlegi és öregdiákjai közül kerülnek ki, minden tanév szeptemberében új 9. évfolyamosokkal bővül a csapat. A cserkészetet 14 évesen kezdő fiataloknak ideális választás, a csapat tagjai más középiskolákból is szívesen látják az újoncokat. Csapatparancsnok: Husz Endre cserkésztsiszt.

51. Sík Sándor (Szombathely)

A Szent Kereszt Lelkészség vagy ahogy mindannyian ismerjük, a Kálvária-templom cserkészcsapata. Rendkívül összetartó, erős alapokon álló közösséggel találkozhatunk itt, melynek megszervezésében nagy szerepe volt Horváth József nyugalmazott lelkésznek. Aktív, nagy létszámú csapat a Kerületben, cserkészévüket hagyományosan palacsintapartival nyitják. Éves programjaik között szerepel csapatportya, cserkészbál és az immár kerületi rendezvényé átlényegült Kelemen-nap, ami fogvatékkal élők és cserkészek közös rendezvénye. Csapatparancsnok: Horváth Márton cserkész-segédtsiszt.

58. Hollós Mátyás (Sárvár)

A sárvári cserkészcsapat a Szent László Katolikus Általános Iskola falai között talált otthonra. Tagjai a diákseregből verbuválódnak. Kiseb létszámú, de aktív cserkészéletet élnek, évente többször is részt vesznek teljesítménytúrákon. Csapatparancsnok: Grodvalt Ottó cserkésztsiszt.

71. Zrínyi Miklós (Zalaegerszeg)

Egy rövidebb ideig tartó inaktivitást követően, néhány évvel ezelőtt a csapat új (és egyben jelenlegi) parancsnoka újra fellendítette a cserkészéletet Zalaegerszegen. Kitartó munkájának eredményeképp új őrsvezetőkkel gazdagodtak, és megkezdődhettek az őrsi foglalkozások. Számos csapatprogramot szerveznek a cserkészévben, nyári nagytáboraik szervezettsége és építményeik példa értékűek. Csapatparancsnok: Paksa Gergely cserkész-segédtsiszt.

350. Szent Márton (Szombathely)

A 350-esek a Szent Márton Plébániához tartoznak, ahol

péntek délutánonként gyűlik össze a csapat minden tagja egy közös foglalkozásra. Szívügyüknek tekintik a hadisírok gondozását, többet is felújítottak már a Hősök Parcellájában, a szombathelyi temetőben. Emellett a Savaria Történelmi Karnevál és a Szent György-napi vásár állandó önkéntesei. Kiseb létszámú csapat, de a 18 év feletti cserkészélet talán náluk a legaktívabb. Csapatparancsnok: Bodorkós Gábor Lajos cserkész-segédtsiszt.

353. Chernel István (Kőszeg)

A Kerület regös cserkészcsapata. Év elején ők szervezik meg az immár hagyománnyá vált Kerületi Regös Cserkészfarsangot (KreCseFa), aminek mindig egy-egy magyar népmese vagy rajzfilm ad keretet. Hagyományosan az ő rendezvényük az októberi magashegyi túra, ahová más csapatokból is érkeznek túrázó kedvű cserkészek. Csapatparancsnok: ifj. Koltay Árpád cserkész-segédtsiszt.

362. Szent Mihály (Lenti)

Kis létszámú csapat, amely korábban számos tájékoztatói versenyt rendezett kerületünk csapatai számára. A folyamatos utánpótlás növeli, a középiskolai elvándorlás viszont csökkenti a csapat létszámát. Jellemzően táborait mindig a közelben tartják. Csapatparancsnok: Kalmár Imre cserkész-segédtsiszt.

387. Szily János (Szombathely)

A Brenner János Nevelési Központ – korábbi Püspöki Általános Iskola – cserkészcsapata, sok kiscserkész és cserkész korosztályú taggal. Foglalkozásaikat az iskolai cserkészteremben tartják, fiatal és tette kész vezetőség irányítja a munkát. Kreatív csapatparancsnokuknak hála, ők rendelkeznek a legszínesebb tábori jelvénygyűjteménnyel. Óra Krisztián és Kovács Richárd, a Szombathelyi Egyházmegye fiatal papjai is a csapatban tettek cserkészfogadalmat. Csapatparancsnok: Nagylaki András cserkésztsiszt.

735. Reményik Sándor (Szombathely)

A Reményik Sándor Evangélikus Általános Iskola és Művészeti Iskola folyamatosan gyarapodó cserkészközössége. Vezetőik jelenleg a vízi szakági képzésre készülnek, céljuk, hogy a vízcserkészlet működését is fellendítsék a Kerületben, összefogva a keszthelyi és győri vízcserkészekkel. Csapatparancsnok: Pál Ferenc cserkész-segédtsiszt.

1300. Brenner János (Vép)

Vép és a környékbeli községek fiataljait fogja össze a Boldog Brenner János vértanú áldozópapról elnevezett cserkészcsapat. Csapatparancsnok: Németh Tamás cserkész-segédtsiszt, cserkész-pap.

Harkay Gabriella – Stampf Ildikó – Süle Beatrix

„Krisztus szeretete sürget minket” (2Kor 5,14)

Interjú Szár Gyula Gergely atyával

Szár Gyula Gergely atya 1978. július 26-án született Csornán, 2008. július 12-én szentelték pappá. 2009 óta a szombathelyi Premontrei Rendi Szent Norbert Gimnázium tanára, 2016. augusztus elsejétől pedig iskolalelkésze is, emellett a Székesegyház kisegítő lelkésze. Számára a nyári hónapok sem a pihenésről szólnak: nemrég ért haza abból a cserkészútborból, amelynek kapcsán arról is kérdezem, miért tartja fontosnak a cserkészzet adta lehetőséget a fiatalok, az ifjúság számára.

Mikor döntötte el, hogy a papi hivatást választja?

Először talán hatéves koromban mondtam ki, de a végső döntés 25 évesen született meg. Közben sok minden más is érdekelt. Szerettem a biológiát, az állatokat, elvégeztem egy agrártudományi egyetemet. Viszont volt bennem egy gondolat: jobb lenne inkább az emberek lelkével, mint a pénzével foglalkozni. Huszonéves korom elején kezdtem vezetőképzéseket vezetni a cserkészkerületnél, résztvevőként már 14 éves koromtól voltam jelen ebben. Ezek az alkalmak a hatalom és a szolgálat viszonyára irányították a figyelmemet. Fontos, hogy a hatalomgyakorlás célja a szolgálat legyen, nem pedig fordítva, tehát nem azért vállalunk valamilyen szolgálatot, hogy hatalmunk lehessen. Közben érezhetővé vált bennem a mélyülő emberszeretet és az istenközelség igénye is.

A szeretetességgel mikor került kapcsolatba?

Szülővárosomban 1990-ben újra elkezdett működni a premontreiek apátsága. 1991 tavaszán már megvolt az általuk fenntartott cserkészcsapat is. Az idősödő atyák nem nagyon tudtak már foglalkozni a ministránsokkal vagy a fiatalokkal, növendékeik pedig máshol tanultak, de a hetente összejövő cserkészek, akiknek a cserkészotthona ma is az apátság épületében van a régi helyén, a közelükben tartották a gyerekeket és a fiatalokat, köztük engem is.

Milyen volt a fogadtatása a családban, amikor elmondta, hogy lelkipásztor és egyben tanár szeretne lenni?

A tanársággal nem volt különösebb problémája szüleimnek, de a papság és szeretetesség ötlete nem nagyon tetszett nekik. Úgy gondolták, hogy diplomás fiuk most már elkezdenek dolgozni, egyre többet keres, megismerkedik egy szép lánnyal, lesznek unokáik... Általában én is így gondoltam, csak volt egy másik visszatérő gondolat is, ami valami más életfele mutatott: Lehet, hogy ez nemcsak az én gondolatom, hanem Istené? A cserkészvezetői hivatásfelkészítők, a fiatal és idős szeretetességgel való beszélgetések, az akkori kiváló

Gergely atya (középen) a Kerületi Elnökséggel

plébánosom sokat segítettek a megkülönböztetésben. Visszatérve a családhoz, a nők könnyebben, a férfiak nehezebben fogadták el a döntésemet.

Milyen tapasztalatai vannak a tanítás terén?

Az előző három évben két újabb tanári diplomát szereztem. Szerettem volna megtanulni tanítani. Viszont lehet, hogy ez a legnehezebb tudomány vagy inkább művészet. Nem elég tudni valamit, azt tudni kell megtanítani is a különböző diákoknak. Fel kell kelteni az érdeklődésüket, hogy akarjanak tanulni. Olyan követelményeket kell támasztani, amiket akarnak teljesíteni, el kell érni, hogy valóban akarjanak tanulni, hogy hagyják egymást tanulni, sőt segítsék egymást ebben. Megszerettetni egy tantárgyat valószínűleg ott kezdődik, hogy a tanár egyre inkább pozitív élményforrást jelentő személyiséggé válik és érezhetően, de okosan, szereti a diákokat, igyekszik személyes kapcsolatban lenni velük és közösséggé formálni őket.

Mindig kapcsolatban volt a cserkészettel, cserkészcsoportokkal?

Csak 13 éves koromban lettem cserkész, de azóta a kapcsolatok egyre bővülnek. 1992-ben már 100 cserkészzel voltam együtt őrsvezetőképzésen, 1993-ban már nemzetközi táborban voltam 1300 cserkésztestvéremmel, a kerület fiatal felnőttjeivel és idősebb vezetőivel kerültem szorosabb

kapcsolatba a segédtsztképzés során 1996-1997-ben. Az országos cserkész munkába pedig a cserkésztsztképzés során kapcsolódtam be 2002-ben. Voltam a Táborkereszt (Katolikus Cserkészek Közössége) ügyvezető elnöke, most pedig a Magyar Cserkészszövetség III. (Nyugat-magyarországi) kerületének elnökeként szolgállok. A kapcsolat tehát első találkozásunk óta nem szakadt meg. Próbálom segíteni a csapatokat, fejleszteni a régieket, újakat alapítani, ebben persze sokan segítenek: püspökök, papok, közéleti személyiségek, iskolaigazgatók, tanárok, hitoktatók, cserkészvezetők, sok jóakarátú ember, akiknek a tetteit és imáit most köszönöm.

Miért tartja fontosnak, hogy a kisgyerekek, akikből aztán majd kamaszok, serdülő ifjak lesznek, minél előbb találkozzanak a cserkészmozgalommal?

Nagy lehetőségről van szó. Vonzó programokat kínálunk a fiataloknak, de a programok mögött hatalmas érték van. Érték maga a közösség, amit létre akarunk hozni és fenn akarunk tartani. A közösség törvényei és szabályai, amikkel emberebb embert, magyarabb magyart, krisztusibb keresztényt akarunk nevelni, az, hogy ezt a nevelést átadjuk a fiatalnak magának, így válik önneveléssé, ami a lelkiismeretre hat és elvezeti a fiatalokat a lelki és szellemi értékek megbecsülésére, életükben és közösségükben azok megvalósítására. Egy jobb világot építünk ennek a vallásos, önkéntes, politikamentes ifjúságnevelő szervezetnek a segítségével. Tovább segít bennünket az élménypedagógia, a cselekedve tanulás, a kis közösség (elsődleges csoport), a természetben végzett feladatok, a cserkész törvény és az ehhez való elköteleződés a cserkészfogadalommal. A cserkész az emberi személy minden dimenziójára hat: test, szellem, lélek, érzelmek, társas kapcsolatok. Nemcsak tudást, hanem kompetenciákat, attitűdöket is fejlesztünk, mindezek mélyén pedig a legfontosabbat: a spiritualitást. Így a szinte minden országban jelenlévő, jelenleg 40 millió tagot számláló, a világ legnagyobb gyermek- és ifjúsági mozgalmaként számon tartott cserkész nevelési programja egyedülálló az egész világon. A mozgalom alapítójának kérése szerint akarjuk a világot jobb állapotban hátrahagyni, mint ahogyan kaptuk, az általunk nevelt Isten, haza és emberszeretet iránt elkötelezett fiatalok által. Jó, ha minél több ideig kapcsolódik be a gyermek, a fiatal ebbe. Legjobb, ha már kisiskolás korában elkezd és élete végéig, korosztályának megfelelően, aktív részese a mozgalomnak; még többet ad, ha vezetőként is részesévé válik az önkéntes szolgálatnak, hiszen a legnagyobb jótett, másokat jóra készíteni.

Milyen volt a nyári cserkész tábor?

Most a Csornai Premontrei Apátság csapatának táborából jöttem haza. Ebben a táborban a kiscserkészek, alsó tagozatos gyerekek voltak többségben. Ismét rácsodálkozhattam, hon-

nan is indítjuk a nevelési programunkat. De a kilencnapos tábor végén arra is, mekkora hatással van a gyermekekre egy ilyen program, a vezetők és a közösség. Az élmények szintjén megemlíthetem a hadijátékot, a kalandparkot, a strandot, Pécs nevezetességeit, a lelki programokat, például a máriagyúdi kegyhelyen tartott vasárnapi szentmisénket, a szomszédos cserkész tábor meglátogatását, az abaligeti cseppkőbarlangot és a csónakázást. A Rábaköz településeiről érkező táborozók sok gyakorlati ismeretet sajátítottak el és alkalmazták az eddigi összejöveteleken megtanultakat. Sokat fejlődött az egymáshoz és a közösséghez való hozzáállásuk, például a tábor végére sokkal szebben beszéltek, a vasárnapi misére felkészülve a szombati lelki napon pedig szinte mindenki szentgyónáshoz járult, a nagyobbak között a mélyebb lelki beszélgetésre is volt igény.

Miben ad Önnek feltöltődést amellet, hogy rengeteg munkát is jelent?

Valóban nem könnyű néha, de Isten kegyelme pont a nehézségek idején válik nyilvánvalóvá. A cserkész vezető-testvérek is sokat segítenek. Vannak szervezett feltöltődések is: lelkigyakorlatok, lélekmegújító találkozók. Van külön katolikus lelki mozgalom is a cserkészeten belül, a már említett Táborkereszt. Imáimban is mindig ott vannak a cserkészek. Ami a leginkább feltölt, az, mikor látom a munkánk eredményét, a Szentlélek hatását a ránk bízottakra.

Hogyan talált Önre a papi jelmondata: „Krisztus szeretete sürget minket”?

A zsolozsmából fénylett fel a mondat, de ennek oka is egy korábbi cserkész lelki program, valamelyik vezetőképzés hivatásfelkészítője. Követni Krisztus példáját a jócselekedetekben, nem megfélemlítve a szeretetről és annak forrásáról. Mostanában fontosnak tartom, hogy amire sürget Krisztus, az nem csak a tettek. Ő szeretett imádkozni is, kell nekünk is elég időt szánni az imára, másokkal is megszerettetni az Istennel való kapcsolattartást, megkérni hívó embereket, hogy imádkozzanak értünk és küldetésünk megvalósulásáért. Ez az imaháttér nagyon fontos, hiszen sokszor nagyon is érzékelhetővé válik a szellemi harc a lelkek üdvösségéért.

Mik a céljai a következő tanévben, években?

Jó lenne iskolalelkészként, kollégiumi lelki vezetőként, hittanárként és cserkész vezetőként is minél több fiatal hitének felébredését, megerősödését segíteni. Ehhez kell a hatékony módszereket megtalálni, és megfelelő hatásokat gyakorolni. Próbálok bizalmat ébreszteni Isten és Egyháza iránt. Ha ez hité válik és megnyilvánul a vallásosságban, akkor világossá válhat a fiatalok számára a világ oka, az erkölcsi rend alapja és a szeretet kimeríthetetlen forrása.

H. Pezenhófer Brigitta

RÖVID HÍREK

Július 28. és augusztus 4. között rendezték meg a 12. Nemzetközi Római Ministránszárándoklatot. A zárándoklat mottója: „Keresd a békét, és járj a nyomában”. Egyházmegyénk egy busznyai fiatallal vett részt a rendezvényen, sok élménnyel gazdagodva, lelkiükben is feltöltődve térhettek haza.

Mindenki meglepetésére maga Ferenc pápa celebrálta egy svájci gárdista esküvőjét július 14-én. Minden előzetes bejelentés nélkül megjelent a vatikáni Santo Stefano degli Abissini templomban, és a sekrestyében felkészült a ceremóniára.

„Nekilendülök annak, ami előttem van” – ez volt a mottója az idei, immár 35. Egerszalóki Ifjúsági Találkozó és Lelkigyakorlatnak, mely július 11–15-ig tartott. A záró szentmisén, Kármelhegyi Boldogasszony ünnepén, Egerszalók búcsúnapján Ternyák Csaba érsek összegzésre kérte a résztvevőket: „Nehézséggel jár kereszténynek lenni, de az öröm és a szeretet az, ami igazán kereszténnyé tesz.”

A Szentatya július 14-én kinevezte az október 3. és 28. között sorra kerülő püspöki szinódus delegált elnökeit. A vatikáni tanácskozás a fiatalok, a hit és a hivatástisztázás témájával foglalkozik majd.

Július 22-én, Szent Mária Magdolna napján Zalaegerszeg és a plébánia védőszentjének búcsú ünnepén, Ultreyára gyűltek össze a város cursillót végzett hívei. A sok lelki élményt a közös esti szentségimádás és az ünnepi búcsúi szentmise zárta.

AZ OLDALT ÖSSZEÁLLÍTOTTA: KOVÁCS JÓZSEF

A HÍREK FORRÁSA: MAGYAR KURÍR

Az evangélium hirdetői nem menedzserek, nem turnézó celebek!

Jézus egybehívja az apostolokat, hogy „kettesével elküldje őket” (Mk 6,7) a falvakba, ahová menni szándékozott. Ez egyfajta „beletanulás” abba, amit majd az Úr feltámadása után kell végezniük a Szentlélek erejével.

A misszionárius tanítványnak mindenekelőtt van egy vonatkozási pontja, ez a középpont pedig Jézus személye. Az elbeszélés egy sor igével érzékelteti ezt, melyeknek ő az alanya – „magához hívta”, „elküldte őket”, „hatalmat adott”, „megparancsolta”, „mondta nekik” (Mk 6,7.8.10) –, így aztán a tizenkettő vándorlása és cselekvése úgy jelenik meg, mint kisugárzás egy középpontból. Ez feltárja, hogy az apostoloknak nem saját üzenetüket kell hirdetniük, nem saját képességeiket kell bizonyítaniuk, hanem „küldöttként”, Jézus hírvivőiként beszélnek és cselekszenek.

Ez az evangéliumi esemény minket is érint, és nemcsak a papokat, hanem minden megkeresztelt embert, akiknek az élet minden területén tanúságot kell tenniük Krisztus evangéliumáról. Ez a küldetés számunkra is akkor hiteles, ha annak változatlan középpontjából, Jézusból indul ki. Ez nem az egyes hívők kezdeményezése, nem is csoportoké vagy nagy mozgalmaké, hanem az Urával elszakíthatatlan egységben lévő Egyház missziója. Egyetlen keresztény sem hirdeti az evangéliumot „magánban”, hanem csak az Egyház küldöttként, amely magától Krisztustól kapta a megbízatást. A keresztység tesz minket misszionáriussá. Az a megkeresztelt, aki nem érzi szükségét annak, hogy hirdesse az evangéliumot, hirdesse Jézust, az nem jó keresztény.

A Mester azt akarja, hogy szabadok és könnyedek legyenek, ne vegyék igénybe mások támogatását és kegyeit, hanem egyedül az ő szeretetében legyenek biztosak, aki küldi őket, és egyedül abból a szóból merítsenek erőt, amelyet hirdetnek. Isten országának hirdetői zárándokok, és nem mindenható menedzserek, nem elmozdíthatatlan funkcionáriusok, nem turnézó celebek.

Szűz Mária, Isten Szavának első tanítványa és misszionáriusa segítsen minket, hogy alázatos és sugárzó örömezzéssel tudjuk a világbá vinni az evangélium üzenetét, túllépve minden elutasításon, értetlenségen és megpróbáltatáson.

Ferenc pápa

A pápa kiváltságai

A pápának a primátusa folytán különféle előjogok és kiváltságok is kijárnak az Egyházban. Az egyik, hogy hit és erkölcs dolgában bizonyos feltételek mellett megilleti a tévedhetetlenség a tanításban. Általában a pápa semmilyen döntése és ítélete ellen nem lehet fellebbezni, mert nála nincsen nagyobb hatalom az Egyházban, aki a fellebbezést el tudná fogadni. Még az egyetemes zsinat sem ilyen, hiszen a feje és összehívója annak is a pápa, sőt az egyházjog kifejezetten büntetni rendeli azt, aki a pápa intézkedése ellen az egyetemes zsinathoz vagy a püspökök testületéhez folyamodik.

A pápa felett senki sem ítélezhet, és jogilag semmisnek számít az a cselekedet vagy döntés, amit ennek ellenére megkísérelnek. Ez nemcsak a kánonjog szerint van így, hanem a nemzetközi jog szerint is, hiszen a pápa egy szuverén állam államfője is, akinek megjár a más államok joghatósága alóli mentesség.

A pápa személye továbbá sérthetetlen, amit az egyházjog azzal biztosít, hogy a pápa elleni fizikai erőszakot azonnal beálló kiközösítéssel sújtja, ami a legsúlyosabb bűnök egyike és az Apostoli Szentszéknek fenntartott büntetés. Az 1929-ben megkötött lateráni egyezményben az olasz állam is elismeri ezt a nemzetközi mentességet és ugyanolyan védelmet ígért a pápának, mint az olasz uralkodónak.

A pápának nemcsak az egyházfői vagy uralkodói méltóságához kapcsolódó civil és egyházi jogi kiváltságai vannak, hanem a liturgikus jog is több elsőbbséget ad neki. Az egyik ilyen jog, hogy szerte az egész világon minden szentmisében az eucharisztikus kánonban bemondják a megfelelő helyen a pápa nevét és imádkoznak érte, de ezzel fejezik ki azt is, hogy vele vannak közösségekben.

Előjogai közé tartoznak a pápa címei, amiket senki más nem viselhet az Egyházban. Ezek: Pápa, Római Pápa, Róma püspöke, a Katolikus Egyház Püspöke, Jézus Krisztus Helytartója, az Apostolok Fejedelmének Utóda, az Egyetemes Egyház Legfőbb Főpapja, Egyházfő, Isten Szolgáinak Szolgája, Itália Prímása, a Római Egyháztartomány Metropolitánszéke, a Vatikánvárosi Állam Uralkodója, Szentatya.

A címei mellett a jelvényeit sem használhatja más, így a kulcsokat és tiarát sem. A pápai viseletben is vannak régi megmaradt elemek, amik csak a pápának járnak ki, mint például a halászcipő és a pápa sajátos pásztorbotja, a ferula, ami egy embermagasságú fém boton egy egyenlő szárú kereszt, amit eredetileg csak fontos eseményeken használtak, majd a barokk korban szinte teljesen elhagyták. VI. Pál pápa újította fel a használatát, és azóta a püspöki pásztorbotnak megfelelően használják. Eleinte több változata is volt, de az 1960-as években készítette el Lello Scorzelli a jól ismert enyhén előrehajló ezüstszerű ferulát, amit a későbbiekben I. János Pál és Szent II. János Pál pápák is használtak, de XVI. Benedek pápa is ezt használta uralkodása első időszakában, majd elővette IX. Piusz aranyozott, egyenlő szárú keresztben végződő feruláját. Ferenc pápa viszont felváltva használja elődei feruláit és neki ajándékozott pásztorbotokat.

Déri Péter

A SZENTSÉGEK LITURGIÁJA

Az egyházi rend: további feltételek a felvételhez

Az egyházi rend szentsége felvételének további feltételei is vannak az eddig ismertettek kivételével. Ilyen, hogy a szentelendő előzőleg már bérmálkozott. Vagy az ún. *admissio*, azaz a szent rendre jelölés liturgikus szertartása, melynek lényege, hogy a szentelésre készülő saját kezűleg ír egy kérelmet főpásztorának, hogy vegye fel őt a jelöltek közé, akik a papságra készülnek. Ez nem egyenlő azzal a felvétellel, amikor valaki papnövendéknek jelentkezik és felvételt nyer. Ez már egy következő, határozottabb lépés, amire általában a szemináriumban töltött idő harmadik-negyedik évében kerül sor.

Szükséges még a lektori és az akolitusi szolgálat felvétele is. Előbbi főként a szentmise igeliturgiájában (felolvasás), utóbbi az áldozati liturgiában egyes feladatok (pl. az oltár előkészítése, áldoztatás) végzésére jogosít. Mindkét szolgálatra a püspök avat fel, és a kettő felvétele között legalább fél évnek el kell telnie. A szombathelyi egyházmegyes papnövendékek általában a szemináriumban részesülnek ezekben a rendekben, illetve nyernek felvételt a szentelendők közé.

A szentelendőnek a szentelés előtt saját kezűleg írt nyilatkozatot is át kell adnia előjárójának, amelyben kijelenti, hogy önként és szabadon kíván a szentelésben részesülni és véglegesen az egyházi szolgálatra kívánja szentelni magát. A nőtlenség kötelezettségének vállalásáról is nyilatkoznia kell, nyilvánosan, az Egyház színe előtt. Egyházmegyénkben a szentelés előtti estén, a Székesegyházban tartott szentségimádást követően szokták a szentelendők ezt a nyilatkozatot megtenni.

A szentelést meg kell előznie még egy legalább ötnapos lelki gyakorlaton való részvételnek is.

Ipacs Bence

Engesztelés Csehimindszenten

▲ Június 29-én engesztelést tartottak Csehimindszenten, amit Mindszenty hercegprímás mielőbbi boldoggáavatásáért ajánlottak fel. A szentmisét Déri Péter esperesplébános mutatja be, aki folytatta a bíboros életét bemutató beszéd sorozatát.

▼ Július 13-án Toronyban gyűltek össze a plébánia és a filiák hívei köszönteni a Szűzanyát. Bokor Zoltán atya Szűz Máriáról mint az Irgalmasság Anyjáról elmélkedett szentbeszédében, aki az isteni irgalom közvetítője.

Szűzanyaköszöntés Toronyban

Kortárs kiállítás a Püspöki Palotában

▲ Július 17-én Szűz Mária kortárs ábrázolásaiból nyílt kiállítás Szombathelyen. A tárlat több mint félszáz alkotó munkáit vonultatja fel. A kiállítás megtekintésére szeptember 2-ig van lehetőség a Püspöki Palotában.

▼ Július 20-án nyílt meg a Mária Rádió Szent István Rajzpályázatának anyagából válogatott kiállítás a Martineum Felnőttképző Akadémián. A tárlatot, amely szeptember végéig látogatható, Székely János megyéspüspök nyitotta meg.

A Mária Rádió kiállítása

Aranymise Kőszegen

Július 8-án ünnepre gyűltek össze a kőszegi Jézus Szíve-templomban a plébánia hívei. Harangozó Vilmos esperesplébános adott hálát pappá szentelésének 50. évfordulójáért.

Domonkos nővérek találkozója

Hetedik alkalommal tartottak találkozót a közép- és kelet-európai országokban működő domonkos közösségek szerzetesnővérei. Július 12. és 17. között 11 országból 80 domonkos nővér gyűlt össze Kőszegen.

Fatimai est Szombathely-Szentkirályon

Július 13-án a szombathely-szentkirályi városrészen található Szent István király templomban fatimai estet tartottak. A szentmisét Magyaros László, a Győri Székesegyházi Plébánia káplánja mutatta be.

PROGRAMAJÁNLÓ

augusztus 18. (szombat) 24 órás szentségimádás hazánkért (Szombathely-Zanat, Szent László király templom) • **augusztus 20. (hétfő) 08.30 óra** Ünnepi püspöki szentmise (Szombathely, Szent Kereszt-templom) • **augusztus 25. (szombat) 10.30 óra** Papok és szüleik zarándoklata (Szentgottárd-Zsida, Jó Pásztor kápolna) • **augusztus 28. (kedd) 17.30 óra** Ciklus-show - Szülői est (Szombathely, Martineum Felnőttképző Akadémia) • **augusztus 29. (szerda) 09.30 óra** Ciklus-show - Felvilágosítás másként (Szombathely, Martineum Felnőttképző Akadémia) • **szeptember 15. (szombat)** 24 órás szentségimádás hazánkért (Szombathely, Szent Kvirin-templom)

A szombathelyi kórházlelkész:

Molnár Árpád
Tel.: +36 30 619 5474

A zalaegerszegi kórházlelkész:

Takács András
Tel.: +36 30 211 9359

SZILY JÁNOS EGYHÁZMEGYEI GYŰJTEMÉNY ÉS LÁTOGATÓKÖZPONT

Szombathely, Berzsényi Dániel tér 3.

NYITVA TARTÁS

Keddől szombatig: 9.00–17.00

Vasárnap és hétfő: zárva

A Püspöki Palota csak vezetéssel látogatható.

Tárlatvezetések időpontjai:

9.30 • 11.00 • 12.30 • 14.00 • 15.30

BELÉPŐJEGY ÁRAK

Palota és múzeum

Felnőtt: 1.500 Ft/fő

Diák, nyugdíjas: 700 Ft/fő

Kedvezményes családi: 3.000 Ft/család

Múzeum

Felnőtt: 700 Ft/fő

Diák, nyugdíjas: 500 Ft/fő

Templomtorony: 500 Ft/fő

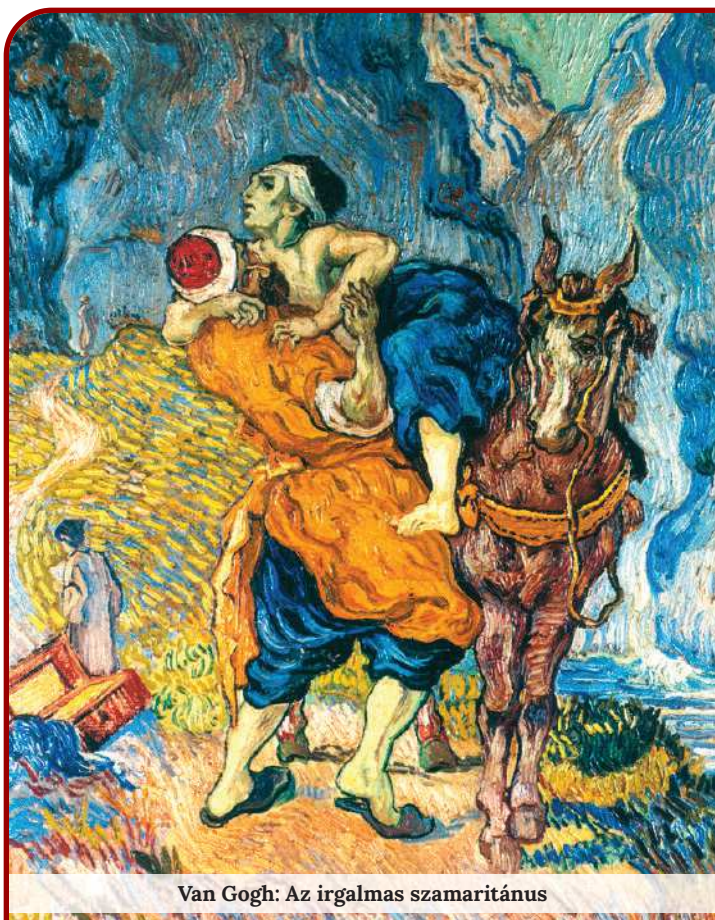
Egy látszólagos ellentmondás margójára

Gondolatok az „Irgalmas szamaritánus” példabeszédével kapcsolatban

A példabeszédek Jézus sajátos tanítási eszközei, etikai útmutatásai (allegóriái, metaforái), amivel egy bizonyos kérdést igyekszik jobban megvilágítani. Ezek a való életre támaszkodnak, gyakran Isten (és a kereszt) valamely titkára, Isten országára vagy/és a végső időkre utalnak. Az azóta eltelt csaknem két évezred ellenére a példabeszédek ma is élnek, sőt értelmezésükre akár többféle – bár egymást nem kizáró – magyarázat, tanulság létezhet. Jézus egyik legismertebb példabeszéde az „Irgalmas szamaritánus”-ról szól (Lk 10,25-37). Szinte nem is példabeszéd, hanem példára serkentő tantörténet. Kezdő orvosként úgy értelmeztem, ahogyan írva van, vagyis amit a szamáriai emberhez hasonlóan a szenvedővel tennünk kell. Egy félholtra vert áldozattal ma sem tudunk többet (legfeljebb másként) tenni, mint ahogy azt az „irgalmas szamaritánus” tette! Együtt kell éreznünk a beteggel (áldozattal, sérüléssel stb.), amint a szamaritánusnak is „megesett rajta a szíve”, képességeink szerint elsősegélyt kell nyújtanunk, majd el kell szállíttatnunk. (Annak idején a szállító eszköz a szamár volt, ma esetleg rohammentő.) Az elesettet kórházban kell gondoznunk (ez volt a példabeszéd fogadója), az egészségbiztosításért fizetnünk kell, mint ahogy a szamaritánus is pénzt adott a fogadósnak, végül szükség esetén a költségeket is ki kell egészítenünk (pótköltségvetés), amit a szamáriai ember a fogadósnak felajánlott. Ez a hozzáállás valamennyi testi, lelki segítségére szoruló embertársunkra kiterjeszhető.

XVI. Benedek pápa Jézus-trilógiájában e példabeszédnek a történelem során kialakult többféle megközelítését is olvashatjuk. A kirabolt, félholtra vert ember rokonítható Ádámhoz, akit a Sátán megnyomorított, ivadékainak zöme is segítségre szorul. A példabeszéd áldozata az „elidegenedett” ember sorsát is megszemélyesítheti, akit kifosztottak, félholtra vertek, idegenné tettek. Állapota rokonítható az emberiség sorsával. A megváltásra szoruló emberiség Jézusra, a Megváltóra várt, ezért az irgalmas szamaritánus magával Krisztussal is azonosítható, aki életével és keresztalálával segít az emberiségnek. Ám minden magyarázat elvezet arra a végső tanulságra, hogy – faj, nem, bőrszín és ideológiai hovatartozástól függetlenül – minden embertársunkkal szemben felebarátként kell eljárunk.

A példabeszédben az írástudó helyesen válaszolt, az üdvösség eléréséhez vezető utat a két főparancsolatban foglalta össze. Mégis azt kérdezte Jézustól, hogy voltaképpen „ki is az én felebarátom?” A kérdés jogos volt, hiszen az Ószövetségben Izrael népe csak a saját nemzetségbelieket, a prozelitákat (áttérteket) és legfeljebb a korábban közéjük

Van Gogh: Az irgalmas szamaritánus

települteket neveztek felebarátnak, akikkel szemben irgalmas cselekedetre (cselekvő szeretetre) voltak kötelezve. Jézus viszont ezt az ószövetségi kört minden emberre, sőt az ellenségre is kibővítette.

A magyar nyelvben a „felebarát” szó megtévesztő, ami tulajdonképpen embertársat jelent, mégpedig nem leértékelt, hanem megkülönböztetett módon. Már a halotti beszédben is „feleimről” volt szó, s azóta is számos foglalkozásban (ügy)feleknek (váló- vagy szerződő-) félnek stb. neveztek az érintetteket, ami tehát nem valami, az „egésszel” szemben fennálló „féliséget” (50%-ot), hanem teljes embert jelent. (Tudtommal szó szerint fordított értelmében „felebarát” szó más nyelvekben nem is létezik.) Megtévesztő lehet, hogy Jézus a példabeszédben arra utalt, hogy *nem minden ember felebarát*, hiszen a kérdezőnek visszakérdezett, hogy szerte a három szereplő közül ki volt a szenvedő ember felebarátja? Meg is kapta a választ: „Aki irgalmasságot cselekedett vele.” Ám ez a helyes – Jézus által is elfogadott – válasz egyúttal azt is jelenti, hogy a másik kettő nem volt felebarátja (azaz nem úgy viselkedett, mint ami a felebaráttól elvárható.) Ezek szerint vannak felebarátaim és léteznek olyan embertársaim, akik nem felebarátaim? A példabeszéd

– s az élet tanulságai – alapján bizony vannak, akik nem felebarátaim, noha embertársaim. Itt tehát látszólag egy ellentmondás van, hiszen egyfelől minden embert felebarátomnak kell tekintenem, másfelől nem minden ember az. S a nem felebarátaimmal szemben vajon szabad-e nekünk is közömbösen eljárunk?

Nyilvánvalóan nem! Mert itt csak egy látszólagos ellentmondásról van szó. Nem szabad ugyanis az emberiséget az indítékok és viszonyosság alapján azonos, homogén tömegként felfognunk. Joggal feltételezhető, hogy a példabeszédben szereplő kirabolt zsidó ember sem lett volna a samáriainak felebarátja, hiszen a samariaiak lenézettek, szinte ellenségek voltak a zsidók számára. Ám a segítséget nyújtó samaritánus nem azt vizsgálta, hogy ki fekszik a földön. Azt sem mérlegelte, hogy fordított helyzetben (vagyis ha ő feküdt volna az úton) a zsidó ember hogyan viszonyult volna hozzá. Latolgatás nélkül embertársával (az általa ellenségnek tartott zsidóval) szemben irgalmasságot cselekedett. A példázat egyik fontos mondanivalója tehát éppen az, hogy –

nekünk, keresztényeknek – minden emberhez felebarátként kell viszonyulnunk még akkor is, ha fordított szerepben ő velünk nem így viselkedne (vagy talán már nem is így viselkedett), vagyis a parabola értelmezése szerint nem lenne felebarátunk. Minden emberben a valóságos (potenciális) felebarátot kell látnunk, azokkal is, akik velünk szemben esetleg nem felebarátként viselkednének vagy viselkedtek.

Gondoljunk a jézusi „arany szabályra”, miszerint *úgy cselekedj másokkal, mint ahogyan magaddal kívánnád*. Ennél is kifejezőbb a második főparancsolat: „Szeresd embertársadat, mint önmagadat.” Úgy gondolom, hogy ezzel Jézus egy olyan magas mércét tűzött elé, aminek megközelítése érdekében egy életen át dolgoznunk kell, s akkor sem biztos, hogy sikerül megvalósítanunk. Más szóval szeretetünkkel szinte soha nem lehetünk megelégedve. Isten értünk vállalt szenvedésével és kereszthalálával, valamint kifogyhatatlan irgalmasságával megmutatta számunkra a szeretet legmagasabb mércéjét, aminek követése életünk legfőbb kötelessége, s egyúttal legnagyobb próbatétele. Dr. Széll Kálmán

Határok mentén

Eddigi papi szolgálatomat szinte mindig országhatárok közelében végeztem. Most sincs ez másként, sőt gyakran át is lépem a határt: Lenti plébánosaként hetente járok át a szomszédos Szlovéniába, hogy a lendvai magyaroknak mutassak be szentmisét, vagy búcsúztassam halottjukat az anyanyelven. Az országhatár átlépése alig tűnik fel: mindössze lassítani kell az autóval, majd az út menti táblák felirata megváltozik, a másik ország nyelve olvasható rajtuk. Ezt leszámítva alig érzékelhető, hogy átléptük a határt.

Azonban nem minden határ ilyen. Többek között az emberi munkabírás határa sem. Ha azt valaki átlépi, túllépi,

azt könnyen megérzi és baja is származhat belőle. Van egy határ, amit tisztelni kell, amit meg kell tartani. Papi szolgálatomban egy ilyen határhoz értem. Augusztus 1-jétől a Lentihez és a környező hét településhez tartozó ötezer katolikus lelképásztori gondozását, továbbá a lendvai plébánián való kisegítést egyedül kell ellátnom, mert „*a lenti plébánia kápláni státusza betöltetlen marad*”. Hogy határaitam túl ne lépjem, döntenem kellett, mi az, amit nem folytatok tovább. Ennek egyike lett a Martinus havilap szerkesztése. Hét év után, mint főszerkesztő, elköszönök az Olvasóktól. Köszönöm mindazoknak, akik bármilyen módon segítettek a lap megjelenését, és kérem, maradjanak továbbra is hűséges olvasói a következő hónapban 10. születésnapját ünneplő újságunknak! Ipacs Bence

A Szentatya augusztus havi imaszándéka

A családokért: Hogy a politika és gazdaság nagy döntései óvják a családokat, mint az emberiség kincsét.

52.
NEMZETKÖZI
EUCCHARISZTIKUS
KONGRESSZUS

BUDAPEST | 2020

NEKTEK! VELETEK!

AZ EUCCHARISZTIA
AZ EGYHÁZ ÉLETÉNEK
FORRÁSA

KAPCSOLÓDJ BE!
Második felkészülési év:
2018. pünkösd - 2019. pünkösd
iec2020.hu

A Szombathelyi Egyházmegye Főpásztora
– a hozzátartozók nevében is –
az örök életbe vetett hitteltudatja, hogy

BENCZE SÁNDOR

nyugalmazott plébános

életének 85., áldozópapi szolgálatának 62. évében
2018. június 29-én a szombathelyi Papi Otthonban
csendesén elhunyt.

Sándor atya lelki üdvéért a gyászmisét
a szombathelyi Székesegyházban mutatták be
2018. július 5-én, csütörtökön 9 órakor.
Holttestét a szentmisét követően 10:30 órakor a Jáki úti
temető papi sírkertjében helyezték végső nyugalomra.

Adj, Uram, örök nyugodalmat neki!
Requiem aeternam dona ei Domine!

„Uram, arra kérek pihenve most holtan,
bár csak botladozó szerény szolgád voltam.
Most, hogy bevégeztem már a földi harcot,
láthassam jószágos, fényes Istenarcod.
Hol béke van, ott vagyok már, felém az örök nap ragyog.
Nem ér föl oda földi bánat, de nem felejttem arcotok.”

(Sándor atya végrendeletéből)